IX. évfolyam. Arad, 1894. Május 22. Kedd. 118-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG: az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL: ARADI NYOMDATÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)
Telefon-szám: 151.

A második szavazás.

Arad, május 21.

A mai szavazással eldőlt a képviselőházban a szabadelvü reformok felett vivott második ütközet sorsa is. Az első szavazás óriási szó- többségéhez mért 9 fönyi apadás nem von le semmit az eredmény számbeli sulyából és épen nem felel meg az ellenzék azon jobb ügyhöz méltó erőlködésének, melylyel hetek óta szakadatlan azon munkált, hogy a reformjavaslat melletti nagy többséget lejebb szállitsa; és ezen törekvésében annyival nagyobb kudarczot vallott, mert az ő ellenjavaslatuk pártolóinak számát nem csak hogy nem tudták gyarapitani, de az előbbeni numeruson ők is alul maradtak.

A magyar nemzet ügye azomban a pár szavazatnak — elenyészőleg csekely — külömbözete ellemében a most lefolyt második tárgyalás alkalmával óriási erkölcsi sikert aratot, melyet ha előre lát vala az ultramontán ellenzék, aligha koczkáztatja a rá nézve oly siralmas véget ért második támadást.«

A szabadelvüség és hazafiság ügyének — mert a kettő immár elválaszthatatlanul egybeforrott — óriási diadalában a liberális párt felszólalt tagjai mellett közösen osztoznak *Wekerle* Sándor miniszterelnök és *Szilágyi* Dezső igazságügyér. Tisztába hozták ez alkalommal a főrendiház viszonyának valódi természetét a nemzet által választott képviselőházhoz, összezuzták az ellenzék összes érveit és a maga rideg valóságában állitották oda a *Szapáry-Apponyi-Ugron* által vezérelt ellenzéket a világ elé — mint a *hazafias, a magyar nemzeti ügy ellenségeit.*

A koczkavetés immár megtörtént, ha nem is a javaslatok sorsa, de minden esetre az alsó ház tagjainak pártalakulása fölött. A közjogi alap, mint pártszervező momentum, az aktualitás elől háttérbe vonult, és a nemzet előtt álló esetleg hosszas és nehéz küzdelmek között sajátképen csak két párt fog egymással szemben állani: a nemzeti aspirácziókért, a lelkiismeret szabadságáért, a demokráczia és népszuverenitás ideáljaiért harczoló *hazfias szabadelvü párt,* és klerikális reakczió, a születési előjogok, az osztályuralom és a pápai befolyás mellett küzdő *reakczionarius párt.*

A második nagy képviselőházi küzdelem vihara végképen eloszlatta ködpárákat, melyek a külömböző pártok intencziói fölött lebegtek, s a késig menő harcz heve két oldalra sorakoztatta az egymásba keveredett és hamis jelszavak és lobogók köré sorakozva volt párttagokat. Miként a 47—48-iki nagy időben, ugy most is már csak két tábor áll egymással szemben. Az egyik a patrióták, a hazafiak tábora, mely a magyar nemzet hagyományos elveiért és hegemóniájáért, — többet mondunk — mely immár az *alkotmányos szabadságért* küzd, a másik a római jezsuiták, a nemzetiségi forradalom, a bécsi reakczió szolgálatába szegődött és a *Rampollak, a Windischgrätzek* a *Pállffy* Móriczok, a *Lukacsiuk* és *Rátziuk* mellett saját hazája, saját nemzete ellen küzd és a bécsi feudalis, a rácz és oláh irredentista és a panszláv orosz sajtó tapsai között mutatja muszkavezető elődeihez méltóan az ellenség az utat a magyar alkotmány sánczai közé.

Valjon sikerülni fognak-e a reakczió zsoldosainak ez ádáz tervei, melyeket a magyar alkotmányos szabadság ellen szőnek-fonnak, kitudná előre megmondani? Mi nem hiszszük, nem hihetjük, mert hiszen az egyértelmü volna magának a magyar nemzetnek a bukásával. De nagyot, sokat árthatnak, s nemzetünk fejlődését, gyarapodását egy évszázaddal visszavethetik, ha a haza bal végzete csak rövid időre is kezőkbe játszaná az általuk annyira óhajtott és mindenárón keresett hatalmat.

Isten óvja hazánkat egy oly szövetkezet kormányra jutásától, mely a képviselőházban csak ugy tudná megteremteni magának a többséget, ha saját kreaturáinak csekélyke szamát a főnemesség a római papság és a nemzetiségek választottjaival gyarapithatná. Egy Szapáry-Apponyi kormány ugyanegy jelentőségü volna a katholikus nagygyülés-programmjának megvalósitásával abban az irányban, hogy katolikus választók csak katolikusokra adják szavazatukat; egyértelmü volna a nemzetiségeknek a passzivitásból való kilépésével a kormány javára. Egy Szapáry-Apponyi kormány csak ugy állhatna meg, ha a nemzet legszentebb kincseit dobná oda konczul a felekezeti és nemzetiségi érdekeknek. Hogy ezt kénytelenek volnának tenni, az a helyzet logikájából következik, és hogy *készek volnának megtenni,* a felől mostani maguktartása után semmi kétség sem foroghat fönn.

De hát félre e sötét képpel. Diadalt ülünk ma, a szabadság, a nemzeti ügy diadalát. Es bizunk a haza fölött őrködő gondviselés kedvező végzetében, hogy diadalra fogja vinni ez ügyet a főrendiházban is, és bizunk koronás királyunk bölcseségében, ki ha nagygyá és virágzóvá tette e nemzet dicső uralkodása alatt, nem fogja megengedni, hogy a pártviszályok ama posványába merüljön, melybe hatalomvágyó stréberek a hyerarchia és nemzetiségek segitségével akarják beléterelni, hogy ott aztán kifoszszák a kinosan vergődő nemzetet évezredes alkotmányos jogaiból.

BELFÖLD.

Bécsi ultramontán lap rágalmai.

A bécsi „Vaterland“ vadul nekimegy a magyar kormánynak és hallatlan módon megtámadja. Forradalmár excellencziás uraknak mondja a miniszereket, akik bérelt utczai publikummal paktálnak. Gyalázat, hogy a külügyi hivatalhoz közel álló Fremdenblatt a miniszterek felforgató terveit pártolja. Ha a budapesti suhanczok még továbbra is üzhetik játékukat, ez a csirkefogók diadala lesz. A miniszterek bünös elszántsággal folytatják a politikát, melylyel tönkreteszik, a népképviseletet. Köztársasági állapotokat akarnak teremteni. Hallatlan vakmerőségre vall az az állitás, hogy a korona nem óhajtja az egyházpolitikai törvényjavaslatokat. Az utcza segélyével akar a magyar kormány nyomoruságos vállalkozásában győzelemre jutni. Ez azonban nem fog sikerülni. A mocskos száju bécsi förmedvényéből ennyi elég lesz mutatóul.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósitása. —

Budapest, május 21.

Kezdete d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Perczel Dezső, Molnár, Papp, Elek.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Szilágyi Dezső igazságügyminiszter, Csáky Albin, Tisza Lajos, gróf, Hieronymi, Fejérvári, Bethlen, Josipovich Imre és Lukács miniszterek.

Hitelesitették a mult ülés jegyzőkönyvét.

A kötelező polgári házasság.

Következtek a zárbeszédek.

Apponyi Albert gróf csak röviden szól, még pedig azért, mert itt már kapaczitálásról szósincs. Amidőn Szilágyi az egyház és az állam szétválasztása mellett szállott legelőbb sikra, szólóék törekvését reakczionáriusnak mondta. Ennek az állitásnak csak akkor volna helye, ha a meglevő kötelező formát akarnák kiküszöbölni s a helyett ismét az egyházit akarnák életbe léptetni. Szólóék törekvései nem felekezeti befolyásokat akarnak becsempészni e javaslatba, csak az a törekvésük, hogy biztositsák azt az erkölcsi befolyást, amivel a vallás kellő érvényesülése okvetlenül van az emberekre. (Helyeslés balfelől.) Tisza István higgadt, tárgyilagos és érdekes beszédében kétségbe vonta, hogy szóló és az egyház között ne volna a kompromisszumban is elvi ellentét. Szóló nem állitja az ellenkezőt. De itt legalább megvan az a vigasztalás, hogy a nép vérébe átment egyházi kötést respektáljuk továbbra is. Ezért a differenciáért tehát kárpótol ez az előny. Abban is téved Tisza István, hogy ellentét igy is ugy is lesz az állam és egyház között, ha egyáltalán konczedáljuk, hogy lesz ellentét. A kötelező forma elfogadása esetében az egyház okvetlenül az egyházi kötés érdekében fog agitálni, tehát ebben az esetben feltétlenül kevesebb lesz az ellentét állam és egyház között. (Helyeslés balfelől.)

Szilágyi mizerabilisnak mondja a szükség házasságot. De ugyanis elismeri, hogy Ausztriában egyház és állam e mizerábilis állapot daczára békében élnek. Többet mizerábilis állapottól várni pedig lehetetlen. De nem erről van szó, hanem arról, hogy a főrendiházi izenettel szemben micsoda állást foglaljunk el.

A kormány a garancziák között kilátásba helyezte a peer — shubot. Szóló ezt ebben az esetben nem helyeselte s ezért Szilágyi őt azzal vádolta, hogy összeütközik a népképviseleti rendszerrel. Na, hát szóló egész politikai multja ennek az állitásnak az ellenkezőjét bizonyitja. De hát ennél az inczidentalis kérdésnél nyilatkozott-e a nemzet? Ugy-e, hogy van? Akkor pedig senki sem mondhatja a nemzet akaratának ezt a javaslatot. Csak akkor van ok arra, hogy peer-shubot alkalmazzunk, ha a förendiház visszaélt jogaival. Ezuttal ez az ok nem forog fenn és igy jogosulatlan az a rendszabály. (Helyeslés balfelől.) Hivatkozik az angol Reform-Bittar, melyet a Grey-kormány csak módositott alakban és csak uj választások után tudott a lordok házának ellenzése daczára keresztül vinni. De akkor is csak hosszas aggodalmaskodás határozta el magát az örökletes tagok tömeges kinevezésére. Ami kormányunk sokkal könyebben veszi a kérdést, mert mondva csinált nemzeti akaratra hivatkozhatik csupán. (Helyeslés balfelől.) Abban a hitben, hogy nem a nemzet nyugalmára vezető ut az, melyen a kormány halad, nem fogadja el a miniszterelnök határozati javaslatát, hanem elfogadásra ajánlja a magáét. (Helyeslés balfelől.)

Wekerle Sándor miniszterelnök sajnálja és kifogásolja a parlamenti tárgyalás valódi tisztasága érdekében azt, hogy az egész mostani vita alatt az objektiv birálat helyett személyes támadásokat alkalmaztak. (Ellenmondás balról.) Ő röviden elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Élénk helyeslés a jobbon és szélső balon.) Azért is, mert bárhogy gondolkozzanak de a közvélemény valódi ellenkezője a képviselőház. (Zajos ugy van! a jobbon és szélső balon) s most a förendiháznak is tekintélyes része is rászavazott, mondhatni, az összes független förendek, s az erkölcsi eredmény teljesen a javaslat mellett volt, mivel senki sem czáfolta meg az érveket, csak leszavazták. Apponyi mostani inditványának pedig ott nem volt egyetlen szószólója sem.

A fenforgó kérdéseket végleg csakis ezen az uton lehet megoldani (Zajos helyeslés a jobboldalon.) Ismerjük a bajokat; a vegyes házasságoknak még megkötése is minő nagy nehézséggel jár; ismeretesek az anyakönyvi harczokat, az 1868. 53. t. cz. rendelkezése miatt folyt küzdelmeket. E bajokat a kormány egyházpolitikai javaslatai elfogadása nélkül nem lehet véglegesen orvosolni.

Hogy Apponyi javaslata keresztül menjen a förendiházban, arra szükséges lenne az is, hogy megnyerjék azt a 118 förendiházi tagot, a ki a kötelező polgári házasság mellett szavazott. Hogy gondolhatja Apponyi gróf azt, hogy nem is számitva a képviselőház nagy többségét, megnyerje azokat a szabadelvü förendeket? Apponyi az egységes házassági jogot eltogadja, de a házasságkötés polgári formáját nem; kivánja a szükségbeli s nem a fakultativ házasságot.

Apponyi Albert gróf: Ahhoz hozzájárulok!

Wekerle Sándor: Eppen az a baj, hogy az egyiket ajánljuk és a másikat fogadjuk el. (Nagy derültség.) Apponyiék prédikálnak politikai morált s akik velük vannak, azok mind sarkon fordulnak, cserben hagyják álláspontjaikat és elfogadnak ujabb formákat. — Es mégis ők akarnak tanitani politikai morálra olyanokat, akik alku nélkül megállnak elveik mellett. Hát ez a felfogás kupaktanácsba való, de nem parlamentbe. (Zajos helyeslés és tetszés.)

Ami az alkotmányos garancziákat illeti, azt bizza Apponyi szólóra, hogy azokkal ugy és akkor éljen, amikor ő azt okszerünek és czélszerünek tartja. (Zajos derültség.) Beismeri, hogy nem gondolt a képviselőház felosztatására, ami egyszerüen nevetség is volna, épen akkor, amidőn szólót nemcsak pártja, de a Ház óriási többsége támogatja és akkor, amikor a közvélemény nemzeti jellegében nem szóló, hanem Apponyi kételkedik. (Zajos helyeslés és éljenzés.) A szabadelvüpárt nem fél a választástól, de nem akarja kitenni az országot azoknak a megmérhetetlen izgatásoknak és visszaéléseknek, amelyeknek a választás tényleg kitenné. (Élénk helyeslés.)

Kételkedik Apponyi abban is, hogy ez a javaslat nem a nemzet közvéleménye. Hát, hiszen 1868. óta állandóan foglalkoztatja ez a kérdés a közvéleményt. Söt volt idő, amikor a ház határozata értelmében még Szapáry Gyula gróf is, mint miniszter, együtt az egész házzal elfogadta, a kérdés tárgyalására bizottság kiküldését. (Zajos derültség.) Ezt kár volt elfelejteni. (Viharos derültség.)

Ami a förendeket illeti, az örökletes tagok kinevezése nem abból áll, hogy a kormány elő fog állni az uj förendek egész lisztájával. Hanem abban áll, hogy a kormány a szükséghez képest és a differencziák kiegyenlitése érdekében élni fog alkotmányos jogaival. (Zajos helyeslés.)

A kormányt vádolják, hogy összeköttetésbe van az utczai demonstracziókkal. Ha csak Pongrácz gróf szólott volna erről, akkor nem szólna . . .

Pongrácz Károly gr. En is képviselő vagyok s nekem is jogom van szólni! (Nagy zaj balfelől. Felkiáltások jobbfelől: Rendre vele!)

Wekerle Sándor: Ha a képviselő ur bizonyitók nélkül nekem tulajdonitotta az utczai demonstrácziókat, legyen szabad e szerény észrevétellel erre felelnem. (Zajos helyeslés és tetszés jobbfelől.)

De nemcsak Pongrácz, de Szapáry is előállott ezzel. Es Szapáry tovább megy és vádolja Csákyt az országban levő izgatottságért Hát tudvalevő, hogy az örökhagyó soha sem emlékezik arra, hogy mit hagyott örökségül maga után. (Viharos derültség.) Hiszen Szapáry hozzájárult az elkeresztelési rendelethez és itt a ház ban is sikra szállt mellette. (Viharos taps.)

Károlyi Gábor gróf: Na papák! (Derültség.)

Wekerle Sándor; Kár volt erről megfeledkezni és igy egyedül Csákyt tenni felelőssé. (Helyeslés.) Vádolja Szapáry a szabadelvüpártot a nemzetiségi ügyek miatt. Na hát Szapárynak ehhez sem volt joga, mert az eddigi nemzetiségi politikának ő mindig a román kérdésben tett lépéseket, de hát természetesen erről neki még nincs tudomása. Majd lesz! (Helyeslés.)

A mi a főrendiház reformját illeti, a kérvények alkalmából nyilatkozott és azt a nyilatkozatot tenntartja, vagyis nem reformálja a förendiházat, (Helyeslés.) Ezzel kapcsolatban kijelenti, hogy a nemzetiségekkel semmi paktumot nem kötött, ha köt, azt itt fogja tenni s nyilvánosan. (Helyeslés.) Es kijelenti, hogy ő soha sem dicsekedett a függetlenségi párt megbontásával, nem azért, mert országvilág tudja, hogy a függetlenségi pártot nem szóló bontotta meg, hanem egyes egyedül az, aki azt a gyanusitást fölhozta — Polónyi. (Viharos derültség és taps.)

Ami pedig a palota forradalmakat illeti, hivatkozik magára Szapáryra, aki bebizonyithatja, hogy a kormány programmjánál nem személyes, de elvi az alapja. (Helyeslés.) Eppen azért, mert elvi az alap és mert ez a legjobb megoldás, ajánlja határozati javaslatát elfogadásra. (Helyeslés.)

Szapáry Gyula gróf személyes kérdésben kijelenti, hogy a nemzetiségi kérdések azóta élesedtek ki, amióta a nemzetiségek látják, hogy az a reform mint bontja meg a pártokat. Ami az elkeresztelési rendeletet illeti, ő azt jóváhagyta, mert Csáky azt mondta, hogy azzal a békét állitja helyre. Hogy ő a rendeletet védte itt a házban is, ez azért történt, mert nem akarta kompromitálni a kormány tekintélyét. (Derültség.)

Csáky Albin gróf szintén személyes kérdésben szól. Már régebben adott okott Szapáry helyreigazitásra, de nem felelt, mert csak saját személyéről volt szó, de főleg azért, még nem rég egy padon ültek, együtt dolgoztak. (Zajos helyeslés.) Most aként vádaskodik Szapáry, az a Szapáry, aki szóló rendeletét helyeselte és védte. Ezt máig is csak lap sus linquae-nek tekintette. (Derültség.) De hogy ma már harmadszor is szólót teszi felelőssé, most már nyilatkozik és gyanusitását a leghatározottabban visszautasitja. (Zajos helyeslés és taps.)

De szóló bizonyit is. A rendeletet, mint a béke eszközét javasolta, amit bizonyitanak a püspökök itt a házban fölolvasott nyilatkozatai. (Zajos taps éljenzés jobbfelől.) Több mondani valóm nincs. (Zajos helyeslés és éljenzés jobbfelől és a szélsőbalon.

Ugron Gábor kijelenti, hogy ő bizonyitott az oláh kérdésben de Wekerle nem tette azt.

Pongrácz Károly gr.: szintén személyes kérdésben szól.

Szapáry Gyula gróf: Azután Csáky miniszter ur . . .

Komjáthy Béla: Eljen Csáky! (Viharos, zajos, hosszas éljenzés.)

Szapáry Gyula gróf: Miután Csáky miniszter . . .

Károlyi Gábor: Eljen Csáky! (Zajos, lelkesült éljenzés.)

Szapáry Gyula gr.: . . . egyenesen gyanusitással vádolta, kijelenti, hogy ő a jóhiszeműségét Csákynál nem vonta kétségbe soha.

*

Budapest, május 21. (Saját tudósitónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósitónk a következőket sürgönyzi:

Szilágyi volt az utolsó szónok ki nagyhatásu beszédben elemezte *Apponyi*, *Ugron*, *Polonyi* szomoru álláspontját és ajánlotta *Wekerle* javaslatának elfogadását.

A szavazás eredménye a következő 376 közül a polgári házasság és a förendiekhez való visszaküldése mellett szavazott: 271, ellene 105. Távol volt 35; a *többség tehát 166*. (Viharos hosszas éljenzés.)

Igy *Apponyi* mizerabilis javaslata elesett. A nagy többség elvetette *Polonyinak* a förendiház reformáló javaslatát is.

Az ülés lelkes hangulatban ért véget s a ház emelkedett hangulatban oszlott szét. A távozó miniszterek és a liberálisokat az utcza éljenzéssel, klerikálisokat zajos abczuggal fogadta.

KÜLFÖLD.

Szerbia lángban.

— Ujabb összeesküvés. —

Belgrádban minden pillanatban döntő fordulatot várnak. A részletes tudósitások immár kétségtelenné teszik, hogy a radikálisok nagyszabásu összeesküvést forraltak az Obrenovicsok megbuktatása és Karagyorgyevics Péternek trónraemelése végett. Pasics, Tajszics Rankó, Gyurics Milán, Tauszanovics és Nenádovics állottak a a konspiráczió élén és Csebinac, valamint Dimics ugy látszik a közvetitő szerepét játszották.

Emlékezhetünk rá, hogy már akkor, amikor Milán hazament és a radikális kormány hirtelen megbukott, sokat beszéltek arról, hogy ennek a választásnak tulajdonképeni oka azokban az üzelmekben keresendő, amelyeket a radikálisok a Karagyorgyevicsoknak trónraemelése végett folytattak. Akkor a fondorlat központja a párisi szerb követség volt és a fiatal Risztics leplezte le Milán előtt az antidynasztikus makhináczióket.

Most már határozottabb és veszedelmesebb alakot öltött a komplott, ugy hogy kellő anyagot látszik nyujtani a kormánynak az energikus közbelépésre.

Alig kételkedhetünk benne, hogy a harcz a korona és a radikálizmus között a legerősebb mérveket fogja ölteni és a küzdelemben legelőször is Milán ultraliberális alkotmánya fog áldozatul esni. De, bármilyen helyen heves összecsapás előtt álljon Szerbia, a radikális összeesküvés felfedezése becses szolgálat volt az országra nézve, mert ugyszólván fölkényszeriti a koronára és a kormányra a kötelességet, hogy alaposan neki lássanak a türhetetlen viszonyok rendezésének és az állami életnek rendes kerékvágásba leendő terelésének.

Reméljük, hogy nem fog elmaradni a kivánatas siker.

IDŐJARÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 757.1 milliméter, délután 2 órakor 754.7 milliméter. **Hőmérsék**: reggel 7 órakor C° + 17.2, délután 2 órakor C° + 25.4. **Szél iránya és ereje**: reggel 7 órakor K. 4, délután 2 órakor DK. 6. **Felhözet**: reggel derült, délután többnyire derült. **Csapadék az utóbbi 24 órában**: 30 milliméter zivatar, jégesővel.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 22. —

Meleg. — Helyenként csapadék. — Zivatarok.

HIREK.

Május 22. Kedd. Róm. kath. naptár: Julia. — Protestáns naptár: Julia. — Görög-keleti naptár (május 10.): Simon. — A nap kél 4 óra 4 perczkor, nyugszik 7 óra 18 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelött 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgár iskola, földszint.

Május 26. Az aradmegyei községi és körjegyzők egyletének vándorgyülése M.-Radnán.

Május 26. Az aradi kir. főgymnasium és állami főreáliskola majálisa a csálai érdőben.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		*Budapest felől érkezik:*	
Nagyvárad reggel	5.18	Vv. Csabáról reggel	9.10
Nagyvárad d. e.	11.30	Nagyvárad este	8.42
Gyorsvonat reggel	8.20	Személyvonat reggel	6.10
Személyvonat d. e.	11.30	Személyvonat d. u.	3.55
Személyvonat este	9.45	Gyorsvonat este	6.55
Erdély felé:		*Erdély felől:*	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinről reggel	7.—
Soborsinig d. u.	2.30	Személyvonat d. e.	11.—
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat este	8.55
Temesvár felé:		*Temesvár felől:*	
Vegyesvonat reggel	6.25	Személyvonat d. e.	9.44
Vegyesvonat d. e.	11.35	Vegyesvonat d. u.	3.44
Személyvonat d. u.	5.58	Vegyesvonat este	10.55
Szeged felé:		*Szeged felől:*	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.50
Személyvonat d. e.	9.—	Személyvonat este	6.45
Vegyesvonat d. u.	4.20	Személyvonat este	10.—
Gurahonczi felé:		*Gurahonczi felől:*	
Személyvonat reggel	6.40	Személyvonat reggel	8.—
Személyvonat d. u.	5.23	Személyvonat este	6.50
Vegyesvonat d. u.	12.30	Vegyesvonat d. e.	11.43

— **Személyi hir.** Jánossy Demjén dr. minorita rendfőnök a felsőmagyarországi minorita társházak megvizsgálása végett körutra ment.

— **A hivatalos lapból.** A király Valentin István budapesti aranyverősegédnek, sok évi becsületes és kitartó munkálkodása elismeréseül az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **A második szavazás.** A magyar képviselőház tegnap másodszor szavazott a nagyfontosságu törvényjavaslat, a polgári házasság sorsa fölött, melyet a főrendiház tudvalevőleg 21 szótöbbséggel elvetett és visszajuttatott a képviselőházhoz. Érthető izgalommal várta az egész ország a második szavazás eredményét. Azzal tisztában volt mindenki, hogy a liberális reformok közül ennek a legfontosabbnak okvetlenül győznie kell a második voksolás alatt is. A győzelem nem is maradt el: *166 szótöbbséggel* kimondotta tegnap délben ujból a képviselőház, hogy pártolja, akarja a polgári házasságot. Ezt az eredményt az *„Aradi Közlöny«* tegnap a kora délutáni órákban *rendkivüli kiadásban* tudatta Arad város közönségével, vázolva röviden az ülés lefolyását, a felszólalásokat, valamint az *Olay* Lajos és *Vajay* István közt keletkezett inczidenst. Rendkivüli kiadásunkat egy pillanat alatt széjjelkapkodta a közönség s lázas izgalommal olvasta a szavazás eredményét. A rendkivüli kiadást *helybeli* előfizetőinknek még tegnap délután széjjelhordattuk.

— **Divatos imádkozások.** Tegnap megtörtént a szavazás a képviselőházban s a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot 166 szótöbbséggel ismét elfogadták, a miből önként folyik, hogy a javaslat ujból a főrendiház elé kerül. A tárgyalás tehát ott is kezdetét veszi és igy a második imádkozás is végbemegy. A főtisztelendő urak tehát már ma hozzáfognak a javaslatbuktató ceremóniákhoz s a mágnás hölgyek szintén ugyanakkor megkezdik a javaslat ellen fölhangzó imákat, a mely — az első főrendi szavazás bizonysága szerint — kifizette magát. Az imádkozásra való fölhivások megint megjelennek a „Magyar Allam"-ban s a vallásos, az ájtatos hivek száma megszaporodik. De nehány szegény asszony egy kis jövedelemhez is jut, mint jutott a multkor. az első nagy imádkozás alkalmával, a mikor megesett, hogy egy pár erősebb elfoglaltságu föuri dáma azzal adott át nehány forintot a maga szegényének, hogy „ugyan lelkem, imádkozzék helyettem a polgári házasság ellen, mert most nem érek rá."

— **Aradváros villamvilágitása.** Az Aradvárosnak villamos világitására kiirott pályázat egymásután vonzza az idegen vállalkozókat. A hirdetmények megjelenése óta számos bel és külföldi vállalkozó, tegnap pedig egy angolczég kérte a villamvilágitási pályázat részletes feltételeit a várostól. — Ugy látszik, vállalkozóban nem lesz hiány.

— **Simon Ákos dr.**, a most kinevezett battonyai kir. járásbiró, junius hó elején távozik Aradól s foglalja el uj hivatalát. Mint értesülünk, az aradi kir. törvényszék birói és ügyészi kara buesuestélyt fog rendezni a volt népszerü kir. alügyésznek, távozása alkalmából.

— **Urnapja.** A római. kath. egyház csütörtökön, e hó 24-én ünnepeli Urnapját körmenettel és nagyobb czeremóniával. Urnapján oltárok lesznek fölállitva özv. Darányiné urnő, Tedeschy és Domány József épületeinek bejárata előtt. A vasárnapi második körmenet alkalmával Gásza Béla templom-utczai kereskedése, Steigerwald Alajos butorraktára és Habereger urnő épületének bejárata előtt lesznek oltárok. Az ünnepélyes szentmise délelött 9 órakor kezdődik.

— **Az aradi tisztviselői telep** kiépitése ügyében ujabb fordulat állott elő. A földmivelésügyi miniszter szintén kiküldött egy bizottságot, a mely Aradváros törvényhatósága által kiküldött bizottsággal e napokban fogja a tisztviselői telepkiépitése ügyében a tárgyalásokat megkezdeni. Aradváros törvényhatósága kiküldte Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester elnöklete alatt a bizottságba Parecz István városi tanácsost, Virágh Lajos főmérnököt, Vajassy József, Bing Vilmos és Varga József törvényhatósági bizottsági tagokat.

— **Előléptetések az aradi adóhivatalnál.** A pénzügyminiszter Czeglédy Mihály aradi kir. adóhivatali ellenőrt első osztályu ellenőrré, Fekete Imre és Rácz Károly másodosztályu adótiszteket pedig első osztályu adótisztekké léptette elő.

— **Hivatalvizsgálat.** Institóris Kálmán főjegyző, h. polgármester, tegnap délután ejtette meg a kinágási biróság szokásos havi megvizsgálását. A vizsgálat mindent példás rendben talált.

— **Megerősités.** A m. kir. igazságügyminister Tatár Tivadar világosi kir. járásbirósági irnokot ideglenes minőségben viselt ezen állásában végleg megerősitette.

— **A telepesek ügye.** Közöltük annak idején, hogy a csanádi megyebizottsága f. évi márczius hó 12-én tartott rendkivüli közgyülésében kimondotta, miszerint a megyebeli telepes községek sulyos vagyoni viszonyainak állandó időre való rendezését s ez által a telepitvényes községek szellemi és anyagi felvirágzásával előmozditását feladatának ismeri s rendelkezésére álló törvényes eszközök felhasználása mellett kész a telepesek által anyagi viszonyaik támogatása czéljából inditott mozgalmat támogatni. S ugyancsak ezen ülésből a telepesek ügyeinek tanulmányozása s a telepes községek sérelmeinek megvizsgálása és megállapitása czéljából dr. Meskó Sándor kir. tanácsos alispán elnöklete alatt Kristóffy József m. főjegyző, Bartholomeidesz János megyei főszámvevő Simay Ede, báró Wasmer Antal, dr. Dózsa Sámuel és dr. Návay Lajos biz. tagokból álló küldöttséget alakitott. Ez a küldöttség junius hó elején kezdi meg vizsgáló körutját a csanádmegyei telepes községekben.

— **Két értekezlet.** Az aradi izr. hitközség e hó 27-iki választásain keresztülviendő hivatalos liszta összeállitására kiküldött kandidáló bizottság megalakitása tárgyában vasárnap két értekezletet tartottak a hitközségi tagok. Délelött 11 órakor mintegy hatvanan gyültek össze Sonnenfeld Károly elnöklete alatt a Krispin teremben s miután Ottenberg Tivadart jegyzővé választották, a kandidáló bizottság a következő tagokból alakult: Auszterweil Zsigmond, Deutsch Mór, Eles Armin, Glück Károly, Groszmann Jakab dr., Holländer Ignácz, Klein Ignácz, Kohn S. N., Krönberger Mór, Lusztig Mór, Moskovitz Izidor, Polgár Jakab, Singer Adolf, Sonnenfeld Károly, Wallfisch Armin, Wechsler Ede, Weisz Sándor. — A másik értekezlet, a melyre a hitközség minden tagja meg volt hiva, délután 3 órakor folyt le Inkei Emil elnöklete alatt az iparosházban. Jegyzőül Rozenberg Károly drt választották. Az értekezlet elfogadta a délelött választott kandidáló bizottságot, a melybe a maga részéről még Blau Bernátot, Lendvai Sándort, Mandl Vilmos drt és Spielman Adolfot választotta be. — Ülés végén Rosenberg Károly dr. a kandidáló bizottság feladatának fontosságát fejtegette. A kandidáló bizottság ma délután állitja össze Kohn S. N. elnöklete alatt a hivatalos lisztát.

— **Himlőoltási dijak.** A belügyminiszter az aradi kerületi orvosoknak kiutalványozta a himlőoltási dijakat, a mi az elmult évben 169 frt 75 és fél krt tesz ki. A kerületi orvosok beoltottak első izben 1051, másod izben 1188 gyermeket.

— **A Szárazér vizmüvei közszemlén.** Az aradi kulturmérnökség javaslatára a csanádi alispáni hivatal elrendelte, hogy a szárazéri hivatal által az 1888—1891. években kiépitett vizmüvek tervei közszemlére ujabban is kitétessenek.

— **Felolvasás az állatvédelemről.** Szalkay Gyula dr., az állatvédő egyesület kiváló képzettségü elnöke érdekes felolvasást tartott vasárnap délelött a lyczeum disztermében az állatvédelemröl. A terem csaknem egészen megtelt közönséggel, amelynek soraiban jelentékenyen volt képviselve az aradi tanintézetek ifjusága. Az érdekes felolvasást, melyből sok tanulságot lehetett meriteni, zajos tapssal jutalmazta a közönség.

— **A mikalakai jegyzői állást** f. hó 30-án fogják választás utján betölteni. Ezen állásra igen sok a pályázó. Hir szerint fel akarják léptetni Botta Dömét, a Kurticsról elmenesztett jegyzőt is, azonban hisszük, hogy ennek a kétségbeesett törekvésnek nem lesz semmi eredménye.

— **Papi gyülés.** A Maroson tuli rk. esperesi kerület papsága f. hó 22-én kedden tartja gyülését Makón. Henny Sebestyén makói prépost-plébános ez alkalommal helyeztetik be hivatalosan a főesperesi tisztségbe. Az instellálást Kun László kanonok végzi.

— **Felgyujtott dobogó.** Az aradi vár csillagsánczai fölött épült dobogó hidak alatt gyakranta nagy előszeretettel tanyásznak azok a csavargók, a kiknek érdekükben áll, hogy semleges területen hajthassák álomra fejüket. Pünkösd hétfőjén az egyik dobogó, mely alatt Popa Tódor ménesi, Flóra Gyorgye kovaszinczi és Tálos György mikalakai csavargók laktak, kigyulladt valószinüleg egy égő szivarvégtől. A jó madarak megugrottak, a tüzet a vár őrsége oltotta el. A rendőrség tegnapig hiába kereste a tüzgyujtókat s tegnap véletlenül jutott hozzájuk. Popa Tódor csavargót 38 napra, Flóra Gyorgyét 5 napra itélte el a kapitány. Popa Tódor keveselte a czimborája büntetését s bevallotta, hogy

gyujtották fel a hidat. A három csavargót átkisérték a vizsgálóbiróhoz.

— **Orosz pénzügyi hatóságokhoz** szóló beadványok bélyege a közös külügyminiszterium értesitése szerint az orosz pénzügyminiszteriumhoz vagy vám-osztályhoz hazai gyárosaink és kereskedőink részéről intézett beadványok két, egyenkint 80 kopek értékü bélyeggel látandók el vagy ezek papir-rubel egyenértéke csatolandó mert ellenesetben ezen kérvények mindaddig nem fognak elintéztetni mig a kivánt összeg utólagosan nem fog befizettetni. — Erről az érdekelteket az uton értesitu az aradi kereskedelmi és iparkamara.

— **Kötszövészeti szakiskola** Az első magyar szövő és kötőgyár-részvénytársasága a kötszövészet meghonositása végett a kereskedelemügyi miniszter támogatása mellett Selmeczbányán egy kötő szövészeti szakiskolát létesitett. Minthogy a szakiskolának czélja nemcsak munkásokat kitanitani, de egyuttal ezeket foglalkoztatni is, e körülményt az aradi kereskedelmi és iparkamara oly czélból teszi közzé, hogy a kedvező alkalomra a jótékonysági és egyéb társadalmi intézet fegyelme felhivassék s ezeknek módjukban legyen a gondozásukra bizott szegény vagy árva gyermekeknek kenyerkereseti pályára való kiképeztetését elömozditani.

— **Olasz vasuti szabályok.** Az Olaszországgal üzleti összeköttetésben álló körök figyelmét az aradi kereskedelmi és iparkamara a Milanóban megjelent „Guida ferroviarra" czimü gyüjteményre hivja fel. E gyüjtemény czélja az üzleti köröket az olasz vasutak dijszabályi viszonyai felől tájékoztatni és e czélnak teljesen megfelel mert az olasz dijszabásukat megbizható és könnyen áttekinthető alakban és a szükséges tudnivalókkal kiegészitve adja elö. A mü 150 lira előfizetési árért Milanóban Kantorovitz Miklósnál (Via Aleszandro Manroni 5.) szerezhető meg.

— **Bérbeadó városi földek.** Aradváros gazdasági széke junius 4-én tartja meg az árverést azon városi földek haszonbérletére, a melyekre a vonatkozó haszonbéri szerződések folyó évi október hó elsejével lejárnak.

— **Az impresszário haragja.** Ben Ali Bey büvész inpresszáriója Freund Alfréd szinigazgató czimen leveleket várt Aradra. A levélhordó ugy okoskodván, hogy ha a társulat Nagyváradon van, ott kell lenni az igazgatónak is, a Freund czimére érkezett leveleket Nagyváradra továbbitotta. Minthogy ez az eset többször is előfordult, Freund ur megharagudott a postára s az aradi postahivatalban lármát csinált. Purczell Béla br, póstafönök csititgatta, mire Freund öklével fenyegette meg a főnököt. Ezért a haragos inpresszáriót a kihágási biró átkisértette a vizsgálóbirósághoz, Freund pedig feljelentette a póstafönököt a kereskedelmi miniszternél. A vizsgálat folyik.

— **A Nagylaki tó.** Nagylak község a krakki nagyrét vizének lecsapolását tervezi, hogy kenderáztatási czélokra tavat létesitsen. E tervezet jóváhagyását kéri a felsőbb hatóságnál s egyuttal a földmivelésügyi miniszterhez is megkeresést intéz, hogy a tervek elkészitésére az aradi kulturmérnökséget utasitsa.

— **A zsidó tanulók neve.** Számtalanszor megtörténik, hogy a középiskolák zsidó vallásu tanulóinak nevei a középiskolai bizonyitványban nem egyeznek meg a születési bizonyitványban feltüntetett névvel. Ez igen sokszor zürzavart s kellemetlenséget szült, eredt pedig onnan, hogy beiratkozásnál a szülők nem az anyakönyvi nevet, hanem szebben hangzó neveket diktáltak be. Igy lett Jakab-ból Jenö, Adolf-ból Andor, Miksá-ból Mihály, Lajbis-ból Lajos tb. A vallás- és közoktatásügyi miniszter mindezeket a bajokat megszüntetendő, rendeletet intézett az összes tankerületi főigazgatósághoz, hogy a beiratkozások alkalmával szigoruan utasitsák a középiskolák igazgatóit, hogy a tanulók neve mikor az anyakönyveknek megfelelően legyen föltüntetve s a bizonyitványok ezek szerint kiállitva.

— **Koszorumegváltás.** Hász Sándor kir. tanácsos a Fábián Gábor ravatalára szánt koszorujának megváltása fejében 15 frtot adományozott az aradvárosi árvaházra.

— **Ököljog.** Lux József aradi lakos lopással gyanusitotta Ungurán Piroska 14 éves divatárus leányt. A leányt tegnap lakására csalta s mert az el nem követett lopást beismerni nem akarta, ütlegelni kezdte. A leány orrán-száján megeredt a vér, sérülései orvosi látlelet szerint 8 napon belül gyógyulnak, Lux ur szenvedélyességét a kihágási biró mindenesetre korlátozni fogja.

— **Bravur lovaglás.** Bernáthfalvi és földváry Földvary László cs. és kir. kamarás érdekes távlovaglásra vállalkozott, a mennyiben hat napi lovaglás után Gerendtől, Székel-Kocsárd mellöl Monorig 407 kilométernyi utat tett meg lovásza kiséretében. Mindkét lovas-egy izlandi lovat használt s e szép rekord érdekességét emeli az is, hogy ugy a lovasok, mint a lovak teljesen jó állapotban vannak. Ez annál nagyobb szó, mert pld. a Királyhágón átkelve a lovak patkói annyira megkoptak, hogy Mezö-Turon ujra kellett patkoltatni. Veszélyes és fárasztó volt a loveglás Bucsa és Nagy-Báród között, a meredek lejtökön át és Komárdi és Szeghalom között, hogy a szakadó eső és a vendégmarasztó alföldi sár roppant fáradságossá tette az utat. A fővárosban is széles körben ismert sportférfiu tegnap Budapestre érkezett.

— **A Petőfi-társaság** tegnap délelőtt tartotta a nyári szünetek előtt való utolsó felolvasó ülését, az akadémia első emeleti termében. Mint mindig, ma is nagyszámu közönség jelent meg. Komócsy József, mint elnök a fölolvasások megkezdése elött meleg szavakban emlékezett meg a társaság alapitótagjának, Vay Miklós báró koronaörnek elhunytáról s inditványára elhatározták a Petőfi-társaság tagjai, hogy a családhoz részvétiratot intéznek. — Az elnöki jelentés után Endrődi Sándor r. tag lépett a felolvasó asztalhoz s előadta Szalay Fruzina vendég hangulatos, szép költeményét. Majd Szabóné-Nogáll Janka rendes tag olvasta föl a „Tanács" czimü elbeszélését, Szász Gerö a költeményeiből szavalt el néhányat s azután Rákosi Viktor olvasta föl Sebök Zsigmond elbeszélését „A Margit nagynénje czimmel. Végül Abrányi Emil mutatott be Luby Sándor vendégtől néhány verset, melyek közül különösen az „Ami ellen nincs orvosság" czimü tetszett.

— **Apagyilkos gyermekek.** Egy hajmeresztő büntettröl hoz tudósitást lapunknak borkuti levelezője. A máramarosmegyei Bilin községben egy Czih Andre nevü orosz paraszt megverte két gyermekét, egy tizenkétéves fiut és egy tizenhárméves leányt, azért, mert nem akartak iskolába menni. A leány emiatt boszszut forralt édesatyja ellen és rábeszélte kis öcscsét, hogy öljék meg atyjukat, mert megverte öket. A fiu beleegyezett. Es este a gyermekek alvást tetetve várták, mig atyjuk elaludt; ekkor halkan fölkeltek, elövették a fejszét és ezzel ugy rávágtak atyjuk nyakára, hogy mindjárt meghalt. Pár óráig tanácskoztak azután, hogy mit tegyenek a holttesttel. Végre elövettek egy kötelet, ezt a halott nyakára hurkolták s igy vonszolták ki a holttestet egy krumpligödörbe, ahol azután földdel, lombbal, kövekkel eltakarták. Csak nyolcz nap mulva jutott napvilágra a büntett, amikor megtalálták Czih holttestét a krumpligödörben. Vallatták a gyermekeket, akik el is mondták részletesen, mint boszulták meg atyjukon a szenvedett verést. Egyelöre a rahói járásbiróságnál tartják fogva a két elvetemült gyermeket.

— **Oláh merénylet a templomban.** Kolozsvárhoz közel fekvö Gyerö-Vásárhely községben a minap sulyos botrány történt. A délelőtti templomozás ideje alatt több oláh legény a református templomba ment, hol a pap éppen prédikációját tartotta. A prédikációt azonban abba kellett hagyni, mert a dühös oláh legények lármázni kezdtek, egyikök Páskáló Szimion pedig csizmája szárából revolvert vett elö, de mielőtt elsütötte volna, kiragadták a kezéből. E közben a többiek szétszedték az orgonát, melynek 16 sipját összetörték és ezzel oly lármát csaptak, hogy a nép megbotránkozva hagyta ott a templomot az istentisztelet befejezése elött.

— **A battonyai zsinagóga** teljesen elkészült. Az ünnepélyes felavatást még e hóban megtartják. Engel Dávid főrabbi érdeme, hogy a zsinagóga felépült.

— **Gyilkos anarchista.** Marseilleből jelentik, hogy Blanc olajgyárost Oat anarchista az utczán egy árral jelentékenyen megsebesitette a halán tékán. A letartóztatás után Oat kijelentette, hogy meg akarta magát bosszulni a legelső utjába akadó bourgois-n, mert a polgármesteri hivatal megtagadta tőle a segélyezést.

— **Eltünt óra.** Szekulits Károly lippai péksegéd vasárnap este Aradra jött s Zimmer Károly szállásadónál feküdt le. Tullaóráját, melynek 30 frt az értéke, a párnája alá tette. Reggel az óra nem volt sehol. A rendörség nyomoz.

— **Egy oláh tiszt hősieskedése.** Gyulafehérvárott nagy izgatottságot okoz a lakosság körében az a botrány, a melyet egy Fleseriu nevü közös hadseregbeli főhadnagy rendezett egy ottani kávéházban. Levelezőnk a botrányos esetet igy irja le: Fleseriu 50-ik gyalogezredbeli főhadnagy, — a ki arról nevezeteses, hogy nagyon is tüntet oláhérzelmeivel a magyarok ellen, — s minden alkalommal „küzd" az oláh agitátorok utasitásai szerint, Fleseriu főhadnagy tehát négy oláh tiszt s egy oláh önkéntes kiséretében e hónap 18-án este tizenegy órakor betért a gyulafehérvári „Hungária-szálló" éttermébe, ahol egy külön asztalnál leültek. Az étteremben volt több gyulafehérvári előkelö család, férfiak és hölgyek, akik egy közös asztalnál ültek és a czigánynyal magyar nótákat huzattak. — A magyar nótától vérszemet kapott Fleseriu főhadnagy — aki a magyarokat csak per „barbaren" emliti — és rápárancsolt a czigányra, hogy oláh nótát huzzon. A czigányprimás azt mondotta, hogy öt a magyar társaság hivta oda, tehát azoknak játszik. Fleseriu erre nagy haragra lobbant rákiáltott a czigányra, hogy oláh nótát huzzon, mert különben összevagdal mindenkit. Eközben odament a magyar társaság asztalához, ott a hölgyek elött kiáltozott és fenyegetözött, folytonosan verve kardjával az asztalt. Ha a társaság tagjai higadtan nem viselkednek, szomoru következményei is lehettek volna a tiszt viselkedésének, igy azonban egyszerüen értesitették a botrányról a rendörséget, a melynek kiküldött tisztviselője jegyzökönyvet vett fel és feljelentette a dolgot az illetékes katonai parancsnokságnak. Megjegyzendő, hogy Fleseriu tiszttársai az egész botrány alatt helyükön maradva, nyugodtan viselkedtek. Remélhetöleg a katonai parancsnokság szigoruan fog eljárni a főhadnagy ellen, aki ezt a cselekedetet nemzetiségi gyülöletből követte el. Ebben bizik a város lakossága, a melyben a legnagyobb felháborodást keltette a katonatisztnek ez a viselete, a mely ott, hol a nemzetiségek magatartása miatt most ugyis izgatott a hangulat, még sulyosabb beszimátás alá esik.

— **Pályázatok.** Tanári állásra a kolozsvári egyetem orvosi karánál jun. 8-áig, tanári állásra a székelyudvari állami főreáliskolánál jun. 10-ig irnoki állásra a dicsőszentmártoni járásbiróságnál 4 hét alatt, aljegyzöi állásra a szentesi járásbiróságnál 2 hét alatt.

—x— **Ma, midőn éles látásra van szükség,** hogy a pénzügyi események körül forgó verziók bóditó surrogása és czélzatos értesitések közepette, az igazat kitalálhassuk, czélszerü lesz bizalomteljesen tanácsadásért az elismert itéletében eredeti és megvesztegethetlen „Magyar tőzsdei közlöny-"höz Budapesten Váczutcza 18. sz. fordulni. Szélesebb körök ismét érdekkel viseltetnek a tőzsdepapirok irányában és jutalmazó transactiókat keresnek és épen azért talál ezen lap népszerü kezelésre, dus tartalma, érdekes, meglepö combinátiói és informáczióinál fogva, teljes elismerést és bankosztályával együtt, mint különlegesség egyedül áll. Sorsolási lajstromok hitelesen közöltetnek. Ezen lap számtalan esetben, külföldi, ugyszintén osztrák-magyar értékek, melyek ma már minden államban el vannak terjedve. helyes megitéléséhez hozzájárult és a nagy közönség, tőkepénzes és takarékoskodni akaróknak rendkivüli hasznot hajtott. Figyelem a pontos czimzésre.

HYMEN.

Roser Jakab, a magyarádi és ménesi borbertermelők szövetkezetének irodafőnöke junius hó 5-én vezeti oltárhoz Temesvárott Sternné szül. Magyar Paula urnőt.

Kádár Izsó, a magyarádi és ménesi borbertermelők szövetkezetének tisztviselője junius hó 13-án esküszik örök hüséget Dominusz Mór nagybányai kereskedő szép leányának, Amália kisasszonynak.

EGYLETEK, TARSULATOK.

A kaszinó közgyülése.

— Május 20. —

Az aradi kaszinó-egyesület vasárnap délelőtt 11-órakor tartotta Bohus István elnöklete alatt évi rendes közgyülését saját helyiségében. A közgyülés lefolyását a következőkben adjuk:

Bohus István miután a közgyülést határozat képesnek nyilvánitotta, megnyitotta a gyülést és felkérte Somogyi Józsefet, a titkárt, a jelentések felolvasására.

Somogyi József ugy az igazgatóság mint a felügyelő bizottság jelentését felolvasta. Kitünik ezen jelentésekből, hogy a kaszinónak van ez idő szerint: 354 rendes tagja, még pedig 323 helybeli és 31 vidéki; tavaly volt 369 ezekből kilépet 13, meghalt kettő: Andrényi Gusztáv és Andrényi Károly. Vagyoni állása a következő: tagsági dijakból, kamat és a mult évi maradékból összesen volt 4214 frt 20 kr. kiadás volt összesen 3998 frt 92 kr; igy tehát maradék 216 frt 28 kr. A felolvasott jelentéseket a közgyülés tudomásul vette.

Schöpkesz Ede emelt szót ezután és inditványozta, hogy a titkárnak fáradságáért szavazzon meg a közgyülés évi 300 frtot. Ezen inditványra Sallay Béla, és Bohus István hozzászólása után évi 150 forintot szavaztak meg egy titkárnak.

Az évi költségvetés tárgyalása után, melyben a bevétel 3600 forintban és a kiadás 3555 forintban lett előirányozva, Kovács Lajos helyett ki aradról eltávozott és igy választmányi tagságról lemondása következtében megüresedett egy választmányi tagsági hely: Potyondy Gusztáv lett egyhangulag megválasztva.

Az inditványozók sorából először is Bohus István emelkedett fel és kérte a közgyülést, hogy fejezze ki a kaszinó-egyesület mély részvétét elnökének, Fábián László főispánnak — az őtet fia halálával ért sulyos gyászeset miatt. A közgyülés általános helyeslésssel fogadta az inditványt.

Varjassy József a nem kielégitő szolgálatról szólt és inditványozta, kéressék fel a helyiség kiadója, hogy legalább még egy szolgát adjon a kaszinó rendelkezésére.

A közgyülést ezután elnök tárgy hiányában bezárta.

A közgyülésen a következők vettek részt: Sallay Béla dr., Varjassy József, Keresztes Gyula dr., Vizer Lajos, Bilkei Pap Mihály, Robicsek Gusztáv, Herman Gyula, Schöpkesz Ede, Tedeschi Viktor, Weidenfeld István dr., Issekutz Károly, Vizer Péter, Abray Lajos Mistig Gyula, Parecz István, Somogyi József, Boros Vida, Isztray Géza, Szathmáry Gyula, Köller János, Weidenfeld Lajos, Biró Albert, Szeberényi János, Szathmáry Miklós, Sellényi Ernő, Cs. Endes Dániel.

(*) **Az aradi orvos-gyógyszerész-egylet** tegnap este 6 órakor ülést tartott, melynek legérdekesebb tárgyát egy vidéki orvosnak a difteritisz gyógyitására vonatkozó gyógymódjának megvitatása képezte. A gyógymódra vonatkozólag igen eltérők a vélemények magában a szakegylet kebelében is, de ugy látszik, sikeres alkalmazhatóságáról maga a feltaláló orvos sincs meggyőződve s azért nem tette közkincscsé a találmányt, amely hogy figyelemre méltó, mutatja az is, hogy az aradi orvos-gyógyszerész egylet még foglalkozni fog vele.

(*) **Az „Aradi torna-Egyesület"** választmánya f. hó 22-én d. u. 6 órakor a szokott helyen ülést tart, melyre a választmány t. cz. tagjai ezennel meghivatnak. Kelt Aradon 1894 évi május hó 22-én. Az elnökség.

(*) **Az aradi hadászok** egylete május hó 27-én vasárnap, délután 2 órakor Michl József (szinház épület) sörcsarnokának mellékhelyiségében tartja rendes évi közgyülését. Tárgysorozat: 1. Az évi jelentés, zárszámadás és felügyelő bizottság jelentésének felolvasása 2. Az elnökség jelentése az egylet tiz éves fennállásának fényes megünneplése tárgyában. 3. Inditványok tárgyalása. 4. Tagok felvétele. Kalmár Nándor titkár, Berán Antal elnök.

TANÜGY.

Könyvismertetés.

Arad, május 19.

„Olvasókönyv a tanyai és osztatlan falusi népiskolák II. III. IV. V. és VI, osztályai számára. A szegedi tanyai tanitók közremüködésével szerkesztették: Vass Mátyás, Tergina Gyula, Kerékgyártó Elek és Hoffmann Mór."

Vass Mátyás ismert kiváló pedagogiai iró főnt jelzett olvasókönyvei, melyeket több jeles tanférfiu közremüködésével szerkesztett, a napokban kerültek ki a sajtó alól, hogy a jövő iskolai évben elfoglalhassák méltó helyőket a tanyai és osztatlan falusi iskolákban.

Vass olvasókönyvei egy időben az aradi elemi iskolákban is kedves otthonra találtak, de irányváltozás miatt az iskolaszék más müveknek adott helyet s igy manapság az alföld metropolisának, Szeged tanügyi speciális viszonyainak szolgálatára szoritkozik.

Az emlitett olvasókönyvek két kötetre oszlanak; egyike a II. III. osztálynak, másika a IV. V. és VI. osztálynak használatára van szanva.

Az első kötet 18 ivre terjed és 158 közhasznu ismeretet tartalmazó olvasmányt foglal magában, 28 jól sikerült képpel jön a szemléleti oktatás segitségére. Függeléke is van a münek, mely Szeged várost és környékét ismerteti — utazási modorban — geografiai és történeti, valamint néprajzi tekintetben, -- lévén feladata a III. osztálynak a szülőföldbeli megyének alapos megismerése.

A közhasznu ismereteket nyujtó olvasmányok nevesebb iróink tollából valók, kik között találjuk Benedek Elek, Czuczor Gergely, Radó Vilmos, Kiss Aron, Jókai, Baksai Sándor, Komáromi, Lukács, Pósa, stb. irodalmi kitünőségeket.

Maga a mü — a „Függelék"-en kivül — tiz részre van osztva. Az I. rész 13 elbeszélést, a II. rész. 12. bibliai képet, a III. rész. 9 nemzeti ősmondát, a IV. a népéletből 26 olvasmányt, az V. rész az egészség köréből 33, a VII. r. a földrajzi alapfogalmakat ismerteti vonzó s a gyermek eszéhez mért egyszerü alakban; a VIII. rész szépnél-szebb költeményeket tartalmaz, mig a IX. r. imákat és fohászokat s végül az utolsó közmondásokból mutat be néhányat.

A képek közül felemlitjük a fecskét, Lehel kürtjét, az aratást, a legelésző juhnyájat a pásztorral, a vásárt, a vasutat, gőzhajót, a kutyát, a macskát, tehenet, disznót, majorságot, nyulat, foglyot, pacsirtát, fürjet, csukát, gyikot, méhet, selymért, cseresnyét, buzakalászt, kukoriczát, a hegy vidéket, bányát s a magyar huszárt.

Ujitás számba megy azon helyes didaktikai eljárás, hogy a közhasznu olvasmányok nincsenek hosszu lére eresztve, hanem rövid, tömör mondatokban van tartalmuk előadva, melyek mintegy alapul szolgálnak arra, hogy a növendékek saját szavaikkal elmondhassák az olvasmány tartalmát.

Nagy előnye az olvasókönyvnek, hogy a papirja kékes szürke s a betük nagyok s igy a szemet nem rontják.

Van azonban egy kis megjegyzésünk is. Ugyanis az 53 olvasmány uj pénznemünket ismerteti s a többi között azt mondja, hogy: „Ezüstből is kétféle pénzdarabot vernek, ugy mint: egy koronást és 50 fillérest. Mi ez utóbbit sem nem láttuk, sem nem tudjuk, hogy léteznék.

Továbbá a 87. olvasmány 4. pontja ezeket tartalmazza: „A méhek télen át elzsibbadva élnek a kasokban." Minden méhész tudja, hogy az anya már februárban petézik, illetve fiasit, a mire zsibbadt állapotban nem volna képes. De képtelenek volnának zsibbadt állapotban 40 R° hő kifejlesztésére is, holott ily magas meleg van állandóan a költő fészekben.

A méhek nem csak tavasszal és nyáron hanem ősszel, sőt télen is röpködnek, ha a külső légkört + 8 R°-ot mutat.

A IV—VI. osztályok olvasókönyve közel 40 ivre terjed s valódi kincsbánya a tanitó kezében. Beosztása ugyanaz, mint az első köteté, de az egyes szakok részletesebben foglalkoznak a reáliók feldolgozásával.

Ezen kötetnek is van függeléke, mely a magyar nyelvtől a mondattant, alaktant, a helyes irást és polgári ügyiratokat mutatja be.

Sulyt fektet szerző ezen müvében a magyar nemzet történelmére, s ezt a kimagasló álakok jellemrajzával ismerteti meg a zsenge ifjusággal, bevezetvén őket az alkotmányos kormányrendszer megismerésébe, s polgári jogok és kötelességek tudásába.

Helyes rendszert követ szerző abban is, hogy a geografiai ismereteket utazás alakjában nyujtja, felhasználván erre a vizi- és vasutakat, meg-megállapodván az egyes történetileg nevezetes pontokon.

A földtekének körülutazása után a fénysugáron utazva, meglsmerteti a növendékekkel, az egész naprendszert érdekes vonzó leirásokban, majd a természet három országát mutatja be tudományos rendszer nélkül.

A föld- és kertmivelés, fatenyésztés, háztartás és állattenyésztés köréből sok gyakorlati becsü olvasmány nyujt hasznos tájékozást.

Amily gazdag ezen olvasókönyv a történeti, geografiai és természetrajzi olvasmányokban, ép ugy bővelkedik a természettan és egészségtan körében kiszemelt hasznos és tanulságos olvasmányokban is.

A legnagyobb elismerés illeti szerzőket, hogy külön olvasmányban emlékeznek meg a „Ragályos betegségek", „Életmód a kolerai időben", „Italok a kolerás időben", „A kolerás beteg", „Az egyiptomi szembetegség (Trahoma)" s az „Életmentés" czimletek alatt, melyek által igen hasznos és jó szolgálatot tettek a köznépnek, mely ezek iránt a legnagyobb tájékozatlanságban van. Nagyon jól cselekedtek volna paedagógusaink, ha egy pár olvasmányt szentelnek vala a járványos betegségek megismertetésének, valamint annak is, hogyan kell az ismertebb állatbetegségekkel szemben eljárni a gazdának.

Nem szükölködik a könyv erkölcsnemesitő olvasási darabokban sem, melyekhez anyagot a szentirásból vesz.

A magyar remekirók örökszépségü müveiből sok, nagyon sok költeményt nyujt, melyek a sziv nemesitését a hazaszeretet és jellem ápolását czélozzák.

Egyik kiváló becse ezen olvasókönyvnek is a zengzetes magyar nyelv, a gördülékeny irály, mely az egész müvet végig dominálja.

A papir ezen kötetnél is kékes szürke és betői tiszták, nagyek, ami az olvasást megkönnyiti.

Az első kötet ára 32 kr, a másodiké 64 kr, ami nagyon mérsékeltnek mondható, mivel nélkülözhetővé tesz minden más segédkönyvet.

Szerzőket fönt ismertetett jeles müvökért megilleti az elismerés, a kiadót pedig a dicséret.

Rébusz.

MULATSÁGOK.

(=) **Kis leányok majálisa.** Végre sikerült egy napot találni, melyen a mulatság után szomjazó kis kisasszonyok megtarthatták sokszor elhalasztott majálisukat. Tegnap délután két órakor hosszu kettős sorban — mint egy kaczagó, örülő kigyó — vonult ki a templomutczai leányiskola növendékserege a városligetbe, hangos czigány zeneszó mellett. Mikor aztán kiértek az üde, zöld lombsátor alá. Kezdetét vette a mulatozás, játszás, dalolás. Hát még mikor ráhuzta a czigány az első csárdást hogy rakták piczi lábukat a zene rithmikus üteme szerint, milyen tüzzel, milyen kitartással. Vége hossza nem volt a „hogy volt"-nak", „ujra"-ok. Es az a csuf eső még tegnap is el akarta rontani a mulatságot, hanem mikor meglátta annak a sok apró leánykának az égnél is gyorsabban eborulo arczát felhagyott rossz szándékával és hagyta a mulatozást a maga rendén.

(=) **Diák-majális.** Elárasztotta már a diák majális-képes hölgyvilágot a lyceum egyesült két intézete meghivókkal. O mennyi érzés nyilatkozik meg abban a hirtelen felvillanó mosolyban, mely a szép hölgyecskék arczán megjelen a meghivó olvasásakor. Es nem is lehet csodálni. Ismerek hölgyeket, kik már beleuntak a bálazásba, hanem az első diákmajális

édes poezisét nem tudják felejteni. Lejtényi Sándor fögymnásiumi tanár és a köréje csoportosuló rendezőség mindent elfognak követni, hogy az idei majális is a felejthetlenek sorába maradjon. A rendezőség névsora következő:

Honheiser Aladár gymn. VII. o. t. és Kassai Ferencz reál isk. VII. o t. förendezők: Berger Géza, Bede Károly, Deschán Péter, Farkas Béla, Flaschner Gyula, Geczö Albert, Hauser Leó, Hertman Emil, Koller János, Lengyel István, Magyari Ferencz, Müller Gyula, Schattelesz Miksa, Spiroch Lajos, Telescu György és Wechsler Imre gymn. VII. o. t., és Fischer József, Goldmann Armin, Goldstein Armin, Hencz Antal, Kintzig Ferencz, Parecz Jenő, Seier Armin, Somogyi Jenő és Weininger József reál. isk. VII. o. tanulók.

TÖRVENYKEZÉS.

§ **Rajongó dohányzók.** Szerfelett kedvelték a dohányzást Mes Vilmos és Madarász János lakosok. Történt, hogy elfogyott a dohányuk. Hanem ezen szomoru tényuyel egyidejüleg megtudták, hogy a Purgly-féle tanya egy istálójában dohány van. El is mentek oda Illés és Madarász és egy zsákra valót elhoztak. Odahaza Rácz Istvánnál rejtették el. Ezért a dohány módfeletti kedveléséből származó betöréses lopásáért a kir. törvényszék Illést és Madarászt 1=1, évi börtönre, meg Ráczot orgazdaság miatt 6 hónapi börtönre itélte.

§ **Egy kis gyermek halála** A Sikulához közel fekvő Nagyrét-pusztán a csordában veszedelmes egy disznó volt, amely állatt dühében embert képes volt ölni. Véletlenségből egy négy éves kis gyermek is oda tévedt e veszett állathoz és a disznó reá rohanva a védtelen gyermekre halálra taposta. A kir. törvényszék a kondást Corlea Juont ki tudta e szokását a disznónak s mégis odaengedte a gyermeket, gondatlanságból eredő emberölés vétsége miatt mondotta ki bünösnek és 3 havi fogházra itélte.

TÁVIRATOK.

A mai szavazás.

Budapest, május 21. (Saj. tud. táv.) A mai szavazáson 8 képviselővel több volt távol mint a multkori szavazásnál, daczára hogy két képviselő *Bubula* és *Patocsek* kik akkoriban távol voltak, most a miniszterelnök javaslata mellett szavaztak.

A szabadelvü párti képviselők száma, kik ma szavaztak, egygyel több volt, mint az első alkalommal, daczára, hogy *Prileszky* és *Andrássy* Géza, ki *Páduában* van nem szavaztak. Az ellenzék soraiból, kik multkor a javaslatra szavaztak, még nem voltak jelen. *Uray* ki sulyos beteg, *Sturmann* ki *Párisban* időzik, hogy *Polónyi* és *Holló* távolmaradtak senkit sem ejtett csodálkozásba, a párton kivüliek közül egyedül *Barcsay* Domokos nem jött a szavazásra; egyetlen képviselő sem szavazott a javaslat ellen ki a multkor megszavazta, miután ő felsége a legközelebbi napokban nem lesz *Bécsben* nem tartjuk valószinünek, hogy a miniszterelnök csütörtök vagy péntek előtt megy Bécsbe.

Josika Sámuel szavazata.

Budapest, május 21. (Saj. tud. táv.) *Josika* Sámuel volt belügyi államtitkár kijelentette, hogy a polgári házasságot megszavazza. Az első szavazásnál nem jelenhetett meg, mert még elnöke volt az erdélyi katholikus statusnak. Hanem az elnökségről már lemondott és igy nem alterálja semmi a javaslat elfogadásában.

Frank Boriska elválik.

Budapest, május 21. (Saj. tud. táv.) A »Lloyad« elburkoltan közli: *Károly György* gróf kibékülését apjával *Frank* Boriska elválásának esetére Károlyi Györgyné egyedül *Budapesten* állitólag beleegyezett a válásba.

A memorandum pör.

Kolozsvár, május 21. (Saj. tud. táv.) A memorandum tárgyalása unalmas és vontatott. *Albinet* kihallgatták de ő tagad és mentegetődzik, mint társai.

Midőn korábbi vallomásait ráolvasták zavartan ellentmondott.

Kolozsvár, május 21. (Saját tud. táv.) A tárgyalás során *Issekutz* biró *Albinin*ek megjegyzi, hogy a vádlottak, ugy látszik, a távollevő *Brotera* akarnak tolni mindent.

Coriolán felugrik. En sértve érzem magam, a felelősséget elvállaltam.

Elnök: Onnek most nincs joga beszélni.

Coriolanu felszólal és a tanuk megidézését kéri, köztük az igazságügyminisztert is. Ismét végtelen hosszu vita. A biróság határozatát az elnök holnap kihirdeti ki.

Több vizsgálati jegyzőkönyvet olvastak fel, mire *Lucaciu* megjegyzéseket tett. Holnap az egész memorandumot felolvassák.

A szerb kormány lemondása.

Belgrád, május 21. (Saj. tud. táv.) *Sándor* az éjjel feltüggesztette *Milán* alkotmányát és visszaállitotta a 69-iki rendi alkotmányt.

A kormány tegnap este lemondott, elkerülendő a felelősséget, de ma reggel a király ujból kinevezte. A mit elfogadott, a kaszárnyákban konsignált katonaság előtt kihirdették az ukázt, a király kiáltványában az alkotmány hibáit és a pártszenvedélyeket élesen ostorozza, a népet biztositja hüségéről és gondoskodásáról. Az alkotmányváltozás oka a semmitőszék határozata, mely a mult évi királyi ukázt törvénytelennek mondta és a régi alkotmány korlátozza a sajtót megengedi a számüzést.

Egész *Szerbiában* gondos katonai óvintézkedés történt több tőtisztet nyugdijaztak. *Csebinacz* összeesküvőknél talált iratok szerint az összeesküvők ugy tervezték, hogy *Sándort* és *Milánt* séta közben elfogják, *Zimonyba* viszik és trónvesztettnek nyilvánitják.

Karagyorgyevitsot kikiáltják királynak, *Csebinacz* ezt tudatta a trónkövetelővel; *Csebinacz* előbb tagadott utóbb bevallot mident; több hivatalokat a radikálisoktól kitisztitottak, a hangulat izgatott, eddig a legnagyobb rend uralkodik.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása.

Nagyon sok helyen kezdenek már aggódni a gazdák a hetek óta tartó abnormis időjárás miatt. Mig ugyanis éjjel nappal eső esik, addig reggelenkint köd ereszkedik le az alföldi részekre. Hogy kárt okoz a köd nem szorul magyarázatra. Az alföldi részekből, Temes, Torontál és Csanád vármegyékből már több helyről panaszkodnak a rozsda föllépte és terjedése miatt, hogy a rozsda még jobban terjedni fog-e, az előre látható, különösen, ha ez a ködös időjárás még tovább is tart.

Az idén nagyon sok helyen volt már jégeső; az okozott kár azonban nem oly jelentékeny mint pl. 1893-ban volt, mivel eddig a jég többnyire esővel vegyest jött. A Duna jobbpartján több helyen már a gabona erősen megdölt a sok eső miatt, mig a felföldi és a Tiszántuli részeken, valamint egyes erdélyi vármegyékben is eső hiányában megritkult és sárguit. A legjobban fejlődnek még a kukoricza répa és zöldségfélék, valamint a takarmánynemüek is. A szőlők és gyümölcsfáknak is sok már az eső.

Borosjenő, máj. 21. Borosjenő és Algyes vidékén a bő csapadék folytán a gabonafélék jelenleg nagyon jó helyzetben vannak s örvendetes módon gyarapodnak. A buza kalászba hajt, a rozsnak már mind künn vannak a fejei. Arpa és zab kielégitően állanak és az esőre nagyon megerősödtek. Legelők és rétek zöldek, a marha elég táplálékot talál rajtok. A kerti vetemények igen szépen fejlődtek. Gyümölcsre bő kilátás van.

Magyar-Óvár május 19. A gyakori esőzésekkel az idén már többször volt vidékünkön jégeső: tegnap is jég hullott s a rozsokban s gyümölcsösökben kart nem is okozott. A gabonanemüek, a hol még kalamitás nem érte, jól állanak. Takarmánynemüek is kielégitően fejlődnek.

Avas Ujváros (Szathmárm.), máj. 19. A buzatermésre nézve a kilátások eléggé jók; 7—8 métermázsa magot remélnek a gazdák. Esőre azonban nagy szükség lenne az egész vidéken. A rozs a buzánál gyengébben áll; igen visszamaradt fejlődésében a zab. Kapásnövények itt-ott meglehetősen keltek ugyan mindazonáltal gyengék; a répa resszul áll. Mesterséges kaszálók gyenge közepes termést igérnek. A réti fü lassan nő. Általában ezen a vidéken az a baj, hogy a szárazság hetek óta tart s a növényzet nem képes gyarapodni. Legelők is kopárok.

Vaál (Fejérm. május 19. A gabonanemüek jól fejlődnek; a kedvező időjárás előmozditja főkép a buzát és rozsot fejlődésében Az árpa is üde zöld szinü, ellenben a zab, a melyben férgek pusztitanak, gyengébb A buza 7—9 mm., a rozs 6—7 méter, mázsa termést igér. A kukoriczát most kapálják. A burgonya meglehetős jól áll. Takarmánynemüek tulnyomó részben kielégitő termést igérnek.

Gyorok (Aradm), május 19. Zivataros időjárás uralkodik és jégeső igen gyakori: helyenkint a jég roppant sürüen kullott s kárt is okozott. Jó eső azonban még itt nem volt. Buza ritkul, ez okból csak gyengén fog fizetni Az őszi alig adja meg a 6—6.5 métermázsát, a rozs 5—6 métermázsát igér. Legszebben áll az őszi árpa ebből 8—9 métermázsa magot remélhetnek a gazdák. A tavaszi árpát és zabot a lema melanopus pusztitja. — A burgonya meglehetős, szép, már virágzik.

Szeszüzlet.

— Május 21. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 53.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest. május 21. d. u. 5 óra.

Gabona		Táj	Irányzat	100 kilogramm frt
Friss termés	Buza	bánsági	szilárd	6.75— 7.20
		tiszavidéki	„	6.80— 7.20
		pestvidéki	„	6.75— 7.20
		fehérmegyei	„	6.75— 7.20
		bácskai	„	6.85— 7.25
		észak-magyarországi	„	—.——.—
	Roza	—	lanyha	5.20— 5.35
	Árpa	takarmány	csend.	5.95— 6.30
		égetni való	„	6.55— 7.40
		sörfőzdei	„	7.90— 9.—
	Zab	—	lanyha	6.70— 7.10
	Tengeri	bánsági	lanyha	—.——.—
		másnemű	„	4.70— 4.80
	Káposzta-repcze		lanyha	—.——.—
	Köles	—	csend.	3.80— 4.25
Szalvagabna határidőre	Buza	tavaszra	szilárd	7.11— 7.13
		junius 1894	„	6.88— 6.90
		őszre	„	5.60— 5.62
	Tengeri	május-junius 1894	szilárd	4.80— 4.81
		szept.-október 1893	„	4.94— 4.96
	Zab	Budapest sz. tavaszra	szilárd	5.75— 5.77
		Budapest sz. őszre	„	—.——.—
	Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	szilárd	10.30—10.35

IDEGENEK NÉVSORA.

— Május 21. —

Fehér Kereszt szálloda: Scheibel Károly asztalos mester, Budapest. Weidenfeld Ernő bányaigazgató, Budapest. Babó L. biró, Kovácsháza.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

6289 kl.

Hirdetmény.

Aradváros gazdaközönségének közlegelőre áró szarvasmarha állományát az egyes járványos állati betegségek behurczolásától megóvandó, az év közben vásárolt és közlegelőre hajtandó szarvasmarháknak a vétel napjától számitandó 8 napig otthon s állatorvosi felügyelet alatt tartását rendelem el.

Felhivom ennélfogva a gazdaközönséget, miszerint vásárolt s közlegelőre bocsátandó szarvasmarháit Varga János állatorvosnál azonnal bejelentsék.

Végül tudatom a gazdaközönséggel, miszerint ezen évközben vásárolt s közlegelőre hajtandó állatok megbélyegzése minden hét szombatján a déli órákban a városi tüzoltó laktanyában eszközöltetik.

Arad, 1894. évi május hó 16.

Sarlot Domokos
főkapitány

M. kir. államvasutak.

56429/94. szám. 481. 1—3.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1894. évi julius hó 15-étől 1895. évi julius hó 15-éig esetleg 3 évre szükséges évenkénti 7100 métermázsa égő repcze-olaj és 1500 kenő repcze-olaj szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 50 kros okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb **1894. évi május hó 30-ikán déli 12 óráig** a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál benyujtandók vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt olaj értékének 5%-a legkésőbb 1894. évi május hó 29-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

A szállitásra nézve mérvadók és kötelezők a 129381/91. sz. általános szállitási és a fentebbi anyagok szállitására vonatkozó 39986/92. sz. különleges feltételek.

A szállitásra vonatkozó egyéb részletes módozatok az igazgatóság anyag- és leltár beszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módozatok leirása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag- és leltár beszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kivánságra postán megküldetik.

Budapest, 1894. április hóban.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak.

54790 | 94 szám. 475.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságánál 8 hivatalszolgai állás üresedett meg, melyekkel évi 300 frt fizetés 120 frt lakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmaztatásra jogositó hadügyi vagy honvédelmi ministeri igazolványnyal ellátott altisztek ezen állások betöltésénél elsőbbséggel birván, felhivjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873. évi II. t. cz. értelmében jogosultsággal birnak s pályázni óhajtanak, hogy emlitett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat melyben a vasuti szolgálatra képesitő 35 évet meg haladó koron, és ép egészséges testszerkezeten kivül a magyar irás olvasás és számolás elemeiben való jártasság, továbbá a német nyelv ismerete, ugy szintén a magyar honpolgárság kellőképen igazolandó a következő czim alatt l

A magy. kir. államvasutak Igazgatóságának Budapesten VI. kerület Andrássy ut 73. sz. legkésőbb f. 1894. évi junius hó 15-ig terjeszszék be, minthogy az ezen határnapon tul beérkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest 1894. évi április hó 29-én.

Az igazgatóság.

6027 | 894. sz. 3—3

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönsége ezennel pályázatot hirdet: világitási és erőátviteli czélokra szolgáló **központi villamos-telepnek** s az ehhez tartozó vezetéki hálózatnak és berendezéseknek Aradvárosában való létesitése és üzemben tartása iránt. — A pályázati ajánlatok 1894. julius 1-ének d. e. 12 óráig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalához nyujtandók be.

Minden ajánlathoz bánompénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban 5000 (ötezer) forint csatolandó, vagy azok benyujtásával egyidejüleg a város pénztáránál letétbe helyezendő. — A pályázati feltételeket, melyeket minden pályázónak ismernie és el kell fogadnia: a polgármesteri hivatal a hozzá intézett megkeresésre a pályázni kivánóknak kiszolgáltatja, illetőleg postán megküldi.

Aradon, 1894. márczius 24-én.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, polgármester.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

5847/1894. k. h. sz.

Körözés.

Aradon folyó hó 6-án egy 2 éves sötét pej, két hátsó lába kesely, $\frac{5}{140}$ jegyes kancza csikó bitangságban találtatott.

A tulajdonos köröztetik azzal, hogy amenynyiben a csikó átvétele végett folyó évi junius hó 7-ig nem jelentkezik, az nyilvános árverésen eladatni fog.

Aradon, 1894. évi május hó 8-án.

Sarlot Domokos
főkapitány.

M. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége.

14744/II. sz. 471 1—x.

Hirdetmény.

Plase állomáson előállitandó pályafelvigyázói lakház munkálatainak végrehajtására ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

A tervek és költségvetés, melyekből a teljesitendő munkákról tájékozás szerezhető a szerződési tervezet és a munkák végrehajtására vonatkozó feltét füzetek, továbbá az ajánlati minta a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége pályafentartási osztályánál és a fiumei osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt f. évi május hó 10-étől kezdve megtekinthetők, hol egyuttal a többszörösitett tervek és nyomtatványok 2 frt lefizetése mellett megszerezhetők.

Az ezen épitkezésre teendő ajánlatok a költségvetési ürlapba sajátkezüleg számokkal és szóval beirandó árak jegyzékével felszerelve és kellőképen felbélyegezve, legkésőbb f. évi május 20-ának déli 12 óráig a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége I. osztályánál (Zágráb Trenkova utcza 14.) lepecsételve és a következő felirattal ellátva «Ajánlat a m. kir. államvasutak Plase állomásán létesitendő pályafelvigyázói lakházra« lesznek hozzánk benyujtandók. Később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szóban forgó munkálatokra bánatpénz gyanánt 350 azaz háromszázötven forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyüjtőpénztáránál az ajánlati tárgyalás határnapját megelőzőleg legalább egy nappal leteendő.

Az értékpapirok a napi árfolyam 90%-ával számitandók és a bánatpénz lefizetését igazoló letéti jegy az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatokhoz mellékelve volt letétjegyek az ajánlati tárgyalás esetén azok tulajdonosai által irásbeli elismervény ellenében azonnal viszszavehetők.

Az esetleg posta utján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek tértivevény mellett adandók fel.

Az üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok el- vagy el nem fogadása felett, tekintet nélkül a felajánlott árakra, egyoldalulag intézkedhessék.

Zágráb, 1894. május havában.

Az üzletvezetőség.

7451 | 894. 1—3

Hirdetés.

A nagym. földmivelésügyi m. kir. miniszter ur 12414 | 894. sz. a. kelt rendelete szerint a ragadós tüdőlob behurczolásának veszélye miatt szarvasmarhát Németországba szállitani Árva, Szepes, Liptó, Turócz, Trencsér, Nyitra, Zólyom Bars, Nógrád és Pozsony vármegyék területéről egyáltalán tilos.

Aradon, 1894. április 14.

A városi tanács.

4244/1894. kh. 402. 3—3.

Hirdetmény.

A következő melegebb évszakra való tekintettel, a közegészség és köztisztaság fentartása érdekéből, a tiszti főorvos véleménye alapján a következő óvrendszabályok követését rendelem el:

1. Vendégfogadók, korcsmák és több lakót magában foglaló nagy házak tulajdonosai gondnokai, bérlői kötelesek a trágyát, szemetet és egyéb hulladékot az udvarukból mindennap, a kisebb házak tulajdonosai, gondnokai, bérlői pedig minden harmadnap kihordatni, az udvart és ház elejét naponta felsepertetni, a vizfolyókákat kisepertetni és mésztejjel kiöblittetni.

2. Az utczára, vagy folyókába szennyes vizet önteni, elhullott állatot vagy bármi állati és egyéb hulladékot kidobni a legszigorubb büntetés terhe alatt tilos.

3. Minden háztulajdonos köteles árnyékszékét, ha az egy éve nem tisztittatott, sürgősen kitisztittatni, az udvarán egy kádba vizet tartani, melyben 100 liter vizre 5 klg. nyers carbolsav felolvasztva álljon, vagy pedig 1 rész nyers oltatlan mészből 4 rész vizre készitett mésztej oldatot készitení és ezen folyadékból az árnyékszékbe, minden ülőhelyre 5—5 litert számitva, harmadnaponként beönteni. Ezzel fertőtlenitendők a szeméttartó ládák, gödrök és az udvari folyókák is.

4. A lakosztályok tisztán tartandók, a szobák este és reggel jól szellőztetendők.

5. Szük udvari házak kapui reggeli 5 órától esti 10 óráig tárva tartandók.

6. A kutak tisztán tartandók, közelükben minden mosogatás, öblögetés stb. kerülendő, a mellettük netán levő gödrös helyek tiszta földdel feltöltendők, a pocsolyák kiszáritandók, szárnyas, vagy egyéb állatok fürösztői a kuttól távol létesitendők, nehogy a kut vize a szenyes viz leszivárgása által ivásra alkalmatlanná váljék.

Az orvosi hivatal által rossznak minősitett kutak vizeinek használata mellőzendő s csupán jó vizü kutak vize élvezendő. Ugyszintén kerülendő a Maros folyó vizének használata, a menynyiben azonban az el nem kerülhető, ugy az csak felforralás után élvezendő.

7. A mészárszékek, valamint a piaczon áruló hentesek vágó tőkéi, asztalai és a mérlegek legtisztábban tartandók, megromlott hust, hamisitott tejet vagy éretlen gyümölcsöt, a párolásra szánt félérett gyümölcs kivételével, üzlethelyiségekben vagy piaczon elárusitani a legszigorubb büntetés terhe alatt tiltatik; élvezetre nem alkalmas tápszerek elkoboztatni és megsemmisittetni fognak.

8. Nem élő, de még friss halak árulása a további intézkedésig csak déli 12 óráig engedtetik meg. Az el nem árusitott halak pedig a már kiadott meghagyásban foglalt módon megszáritandók.

9. Bérkocsik, fuvarosok és a közuti vasut álló helyei ugy a városban, mint a vasuti pályaháznál naponta többször felseprendők, a trágya eltávolitandó és a külön utasitáshoz képest bő vizzel lelocsolandó és annak megtörténte után naponta 3 izben mésztejjel vagy cresyl mészszel fertőtlenitendő.

Mindazok, kik a jelen hirdetményben foglalt óvintézkedéseket nem foganatositják, — kihágást követnek el és az 1876. évi XIV. t.-cz. 7. §-ában előirt pénzbirsággal fognak büntettetni.

Az előirt óvintézkedések foganatositásának ellenőrzése az összes rendőri közegek kötelességét képezi.

Kelt Aradon, 1894. április hó 4-én, a város rendőrkapitányi hivatala, mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Folyékony

Glycerin-Creme

Kielhausertől, Gráczban.

A folyékony Glycerin-Creme sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a **bőrt nemcsak simábbá és finomabbá** teszik, hanem annak **fiatalos frissességét** fönntartják. Óvszer a **levegő, szél és nap befolyása ellen.** eltávolitja a **szeplőt, napsütést, májfoltot** és minden hasonló **arcztisztátalanságot.** Egy üveg ára **1 frt 20 kr**

Legfinomabb glycerin-szappan,

Glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztitja és élénkiti a bőrt és a finom pipere-szappan minden kivánt előnyeivel bir. Darabja **kék papirban 35 kr.**

Párisi hölgypor, a bőrnek leggyengédebb fehér szint adja, és ártalmatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja.— Hölgyeknél, ugy férfiaknál is borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. — **Egy doboz ára 50 kr.** Fehér, rózsaszinben és sárga (Rachel.)

Kézmosó-por mandula-szappan és spermaczetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőr-tisztitó szer. — **Egy doboz ára 50 kr.**

Rouge-végétal kitünő arczpirositó szer nappalra és estére. — **Ára 50 kr.**

Hamisitott **hölgyportól és glycerin-cremetől** óvakodni tessék. Csak az tekintendő valódinak, melynek dobozán, valamint használati utasitásán a mellékelt védjegy van.

143 8—12 **Kapható:**

Török József budapesti gyógyszerész különlegessági főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS,

„Angyalhoz" czimzett gyógyszertárában Aradon, Asztalos Sándor-utcza 1. sz.

Vinga r. t. város tanácsától.

2196/1894. 523. 1—3.

Ajánlati versenytárgyalás.

Vinga r. t. város képviselő testületének 89. számu határozata folytán közhirré tétetik, hogy a kir. tanfelügyelőség által jóváhagyott terv és költségvetés alapján 7894 frt 3 kr költség erejéig a külváros terén egy óvoda szándékoltatik épittetni.

Felhivatnak vállalkozni kivánók, hogy zárt ajánlataikat 10% bánompénzzel ellátva legkésőbb **1894. évi május 31-én d. e. 9 óráig** a városi tanácsnak benyujtsák.

A terv, költségvetés és általános feltételek a hivatalos órák tartama alatt a polgármesteri hivatalban betekinthetők.

Vingán, 1894. május hó 17-én.

A városi tanács.

„Magyar Tőzsdei Közlöny"

(XV. évfolyam.) Budapest, Váczi-utcza 18.

Informácziók az összes értékpapirplaczok megbecslése, elismert találó, önálló és eredeti módban, kiválóan a **széles körökben elterjedt**

osztrák-magyar állam

czimleteire nézve; helyes világitásba helyezi többek között a **mérvadó budapesti tőzsde** eddig ismeretlen jelentőségét és annak tényleges befolyását az árfolyamingadozásokat illetőleg és annak folytán, **különösen ma,** minden értékpapir birtokosra nézve egy

megvesztegethetlen, nélkülözhetlen organum,

melynek **elolvasása sok 1000 féle hasznot hajthat.**

Előfizetési ár egész évre **csak 1 frt!** Próbapéldányok „diszmelléklet" (tartalomdus kézikönyvecske) és informácziók ingyen.

A „Magyar Tőzsdei Közlöny" bankháza Budapesten ujonnan belépő megbizóinak rendkivüli előnyöket nyujt. **(Pontos czimzés kéretik.)**

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma

Aradon, Szabadságtér.

Szivesen ajánlkozik minden **bárhol és bárki által hirdetett** gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbizható hatásu szereket:

Chinin-czukor és Chinin csokoládé, gyermekeknek könnyen beadható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadijjal koszoruztak. Mind az ő világrészben el van terjedve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek, dr Häger javitott receptje szerint, legmegbizhatóbb szer hideglelés ellen felnöttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian. Biztos hatásu és ártalmatlan szerekből összeállitott hajfestőszer — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppje. Bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 35 kr

Serail-arczkenőcs. A Rozsnyay-féle arczon mutatkozó szeplők, pattanások és májfoltok elüzésére a legalkalmasabb szer, mely bőrét szépit hatásában minden más szert felülmul. Egy kis tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin. A lábizzadás és feltörés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor. Kitünő minőségüek, dr. Szabó Gyula világhirü pincéjéből. Ára 1 üvegnek 8 és frt.

Ménesi aszúbor. Egy 35 centl. üveg 1 frt 50 krajczár.

Chinabor. 2% Chinatartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor. 2% Chinin- és vasoxydtartalommal. Egy 30 centlit. üveg 1 frt.

Pepsinbor. 2.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengáli tüzek. Füst és szag nélkül, vörös fehér és sárga szinben. Egy kr 2 frt.

Magnesium fáklyák. 150 normal gyertyafénynyel. Hat perczig égő, 1 drb 60 kr. 12 perczig égő, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 perczig égő, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violaszinben) 1 adag ½ literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsama. A megfagyott kezet vagy lábat 3—4 nap alatt biztosan meggyógyitja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere. Mindenféle meghülésből eredt rheumás és csuzos fájdalmak ellen igen hires és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora, mely mindenféle köhögést biztosan gyógyit. Ára 40 kr.

Mindezen gyógyszerek — a pakolási csekély költségek hozzáadásával — bárhova posta utján is elküldetnek.

Ugyancsak ezen gyógyszertárban minden vegyvizs gálásra bizásnk elfogadtatnak és lelkiismeretesen teljesittetnek. 10 10—12

HIRDETMÉNY.

Miután ugy a hadsereg igazgatás, mint a nagyobb termelők és a községek érdekében áll, ha az utóbbiak az élelmi czikkek szállitásánál részt vesznek, — a következőben azon feltételek tudomásra adatnak, melyek mellett a szállitások eszközölhetők.

1. A szükséglet kétféle, u. m.:

a) Gabonaneműek és takarmányczikkek szállitása a cs. és k. kat. élelmezési raktárokba; — ezen szállitás f. évi szept. vagy októbertől jövő évi májusig bevégzendő. — Ily szállitásoknál az összes szükséglet körülbelől a következő:

Temesvárott 4000 mm rozs, 500 mm buza, 8000 mm. zab.

Aradon 4000 mm. rozs, 500 mm. buza, 11000 mm. zab.

Szegeden 2000 mm. rozs 500 mm. búza.

Nagyváradon 4000 mm. rozs, 600 mm. buza, 9000 mm. zab.

Azonban részletes szállitások is elfogadtatnak, ha az ajánlatok idejekorán, t. i. az általános hirdetés kiadása előtt beérkeznek.

b) A takarmányczikkek és szalmának közvetlen a csapatokhoz való szállitása iránti bérlete. Ezen bérlet, a szénára és szalmára nézve szept. 1-én vagy 15-én — a zabra nézve január 1-én vagy 15-én kezdődnek.

Az összes szükséglet megközelitőleg a következő:

Temesvárátt 9000 mm. széna, 3600 mm. alom szalma, 1200 mm. ágyszalma.

Lugoson 2400 mm. zab, 2400 mm. széna, 900 mm. alomszalma, 150 mm. ágyszalma.

N.-Kikindán 7500 mm. zab, 6200 mm. széna, 3000 mm. alomszalma, 200 mm. ágyszalma.

Aradon (K.-Szt.-Miklós) 10000 mm. széna, 4200 mm. alomszalma, 560 mm. ágyszalma.

H.-M.-Vásárhelyen 2300 mm. zab, 1900 mm. széna, 1000 mm. alomszalma.

Szegeden 800 mm. zab, 800 mm. széna, 400 mm. alomszalma, 500 mm. ágyszalma.

Nagyváradon 8900 mm. széna, 4200 mm. alomszalma, 1000 mm. ágyszalma.

Debreczenben 2700 mm. zab, 2300 mm. széna, 1100 mm. alomszalma. 420 mm. ágyszalma.

Álmosdon 2300 mm. zab, 1900 mm. széna, 1000 mm. alomszalma.

2. A szállitott czikkeknél raktárszerü minőség kivántatik; hogy a «raktárszerü minőség alatt mi értetik, az a katonai élelmezési raktároknál elfekvó szállitási füzetekből megtudható.

3. Az óvadék és bánatpénz letevésétől a termelők ésközségek saját termésü czikkekre nézve fel vannak mentve.

4. A termelők és községek az ajánlatukat még az általános kihirdetés előtt a temesvári hadtest intendanságához beküldhetik; — ha pedig az ajánlat ezen kihirdetés után küldetik be, akkor a termelők és községek ajánlata — külömben egyenlő ár és minőség mellett, — a többi ajánlatokkal szemben előnyben részesülnek.

5. A közvetlen a csapatokhoz szállitott czikkek után a fizetés minden hó végén történik; a többi szállitások a rendben történt átadása után fizettetik meg.

Temesvárott, 1894. május.

A cs. és kir. 7. hadtest intendánssága.

Egy jónevelésü fiu, ki egy-két polgári iskolát végzett

tanulónak

felvétetik az „Aradi Nyomdatársaság„ könyvnyomdai intézetében fő-ut 51. sz.

900/1894. pm.

Hirdetmény.

Már 1890. évben hirdetmény utján felhivást tettem közzé az iránt, hogy a régi temetőkben a kidőlt vassirkereszteket, azok letört, valamint a sirok vaskeritéseinek elvált egyes részeit, a bedőlt sirboltok vasajtait, a melyek a temető kápolna előcsarnokában halmozvák fel, az érdekeltek onnan elszállitsák.

Minthogy ezen felhivás eredménytelenül maradt, az érdekelteket ismét felszólitom, hogy halottjaik sirjait megtekintvén, az onnan hiányzó kereszt- vagy kerités-részleteket a f. é. május hó 30-ig a temető-őrtől annál bizonyosabban átvegyék, minthogy azok mint gazdátlan tárgyak a szegény-alap javára elárvereltetnek.

Arad, 1894. április 20.

Salacz Gyula
kir. tan. polgármester.

Nyomatott az „Aradi Nyomdatársaság" könyvnyomdájában.